

تاچه‌ند ره‌چاوی ته‌لارسازی کراوه؟

ههولیر له‌نیوان سالانی ۲۰۰۴-۲۰۰۹ به‌راورد به‌شاره‌کانی تری عیراق تاراده‌یه‌ک گۆرانه‌کاری له‌ژیان و گۆزه‌رانی دانیش‌توانی پارێزگا‌که‌دا روویدا، ئه‌مه‌ش دوای ئه‌وه‌ی کارو پرۆژه‌کان گۆرانه‌کاریه‌کی نه‌وعیان به‌خۆه‌ بینی، به‌لام ئیستا‌که‌ چه‌ندین گرفت و ناسته‌نگ هاتۆته‌ به‌رده‌م جیبه‌جیکردنی پرۆژه‌ گه‌وره‌کان، سه‌رۆکی شاره‌وانی هه‌ولیریش هۆکاره‌که‌ی بۆ که‌می بودجه‌ی به‌رده‌ست ده‌گه‌رێنێته‌وه‌ . له‌م رووه‌ه‌ دا‌بینکردنی خزمه‌تگۆزارییه‌کان بۆ شارێک که‌ به‌خێراییه‌کی پێوانه‌یی له‌رووی ئاسۆییه‌وه‌ فراوان ده‌ییت، پێوستی به‌بودجه‌یه‌کی باش هه‌یه‌. له‌لایه‌کی تره‌وه‌ لێره‌و له‌وێ گرفتێ ته‌ندازیاری شارستانی و ته‌لارسازی سه‌ریهه‌لداوه‌، به‌راده‌یه‌ک مامۆستایان و شاره‌زایانی ته‌ندازیاری زانکۆی سه‌لاحه‌دین له‌م راپۆرته‌دا ئاماژه‌ به‌ بوونی ئه‌و که‌موکۆپیانه‌ ده‌که‌ن و چه‌ند پێشنیاریه‌کیش بۆ چاره‌سه‌رکردنی ده‌خه‌نه‌پوو.

عەلى پەشىد سەرۆكى شارەوانى:

بودجەى پىيوستمان بۇ ئەو فراوانبوونە خىرايەى هەولير له بەردەستدا نىيە

دكتورە شەونم پەشىد راگرى كۆليژى ئەندازيارى:

هەماهەنگى له نيوان زانگوى سەلاحەدين و وەزارەتەكان بەهيز نىيە

دكتور فەيسەل دەھام لەكۆليژى ئەندازيارى:

بۇ كارو پرۆژەكان پىيوستە پشت بە شارەزايان و پسپورانى ناوخۆ بەستريت

دكتور عەلى عەزەدين سەرۆكى بەشى تەلارسازى لە كۆليژى ئەندازيارى:

لەدروستگردنى بائەخانەو سوپەرماركيتەكاندا خىرايەكى زۆرى پيوە ديارە

عەلى رەشىد

بودجەى پۈتۈستمان لەبەردەستدا نىيە

سەبارەت بەكارو پۈژەكانى شارەوانى لە ھەولنر عەلى رەشىد سەرۋكى شارەوانى ھەولنر وتى: كارو پۈژە ستراتىژىيەكانى شارەوانى بۇ خزمەتگوزارى ھاوولانتىانە، بۇ ئەم سالى پىنچ پۈژەى گەورە بەبەھاي ۲۱ مىليار دىنار چۈنەتە قۇناغى جىبەجىكرەنە، پۈژەكانىش برىتىن لە (دوو پردى پەرىنە، بەرزە پردو ژىر پردى چوارپانى مەخمور، پۈژەى تەواوكارى رىنگاي ۱۲۰مەترى)، ھاوكات لەلەين پارىزگاي ھەولنر شەھە نىكەى ۱۰۰مىليار دىنار بۇ كارو پۈژەكانى سەرۋكايەتى شارەوانى ھەولنر و ھەر ۶ شارەوانىيەكە تەرخانكراو. ھەرۋەھا چەندىن پۈژەى ترى ستراتىژى و گەورەمان لە ژىر جىبەجىكرەنە وەكو (ھەردو بەرزە پردو ژىر پردى چوار رىپانى زىگارى و جىهان) ئەو دوو پۈژەيش دواكەوتوۋە بەھۆى گىروگرفتى ئاوو ھەواو

پىۋىستە لە ھەر كارىكى تەلارسازى و مەدەنى لە كاتى درووستكرەنى كەپرەك و شوپىنى نىشتە جىبەوونەكاندا رەچاوى بارى كۆمەلەيتى و دەروونى خەلكى شارەكە بكرىت

نەخشەسازى كە ئىمە وەكو سەرۋكايەتى شارەوانى لىى بەرپرەس، ھۆكارى سىيەمىش سىستى و كەمتەرخەمى كۆمپانىيە جىبەجىكارە، ھەرۋەھا پۈژەى رىنگاي ھەولنر- كەركوك كە ئەمەش دەكاتە رىنگاي ھەولنر تا بازگە و لە پاشان تا دەگاتە قوشتەپە، پۈژەى شەقامى خزمەتگوزارى ۱۰۰مەترى كە لە شەقامى كەركوك تا شەقامى كۆيە، لەبوارى پۈژەكانى ناویش دا ھەرچەندە لەبىرە كۆنەكان كىشەمان ھەبە بەلام چاوپەروان ناكرىت

گرفتى كەمئووى رووبەدات، بەلام لەگەل فراوانبوونى ھەولنر بودجەى پىۋىستمان بۇ ئەو گەورەبوونە خىراپەى شار لەبەردەستدا نىيە، ئىمە بەرنامەو پلانەكانمان وا دارپژتوۋە كە كامە گەرەك زىاترىن رىژەى دانىشتوان ھەبە بۇ ئەو گەرەكە خزمەتگوزارىيەكان پىش دەخەين، بەلام لە پلانى ۲۰۱۲ كە ۲۱ مىليار دىنار بۇمان تەرخانكراو بۇ كارو پۈژەكان زۆر كەمە لە چاۋ ئەو كارو پۈژەنەى كە پىۋىستمانە.

چارەسەرى كىشەكان لەسەر بنەماى داواكارى خەلك

سەبارەت بەھوى تا چەند داواكارى خەلك لە رىزىەندى پۈژەكان لەبەر چاۋ دەگىرىت سەرۋكى شارەوانى ھەولنر وتى: ئىمە لە رىنگاي ھەر ۶ شارەوانىيەكانەو لە نىكەوۋە داواكارى و پىداووستىيەكانى ھاوولانتىان وەردەگرىن، كايىنەى ۷ى حكومەت كە تەنبا يەك سالى و ۴مانگى لەبەر دەستدايە بەكىكە لەو كايىنەى كە گرىنگى بە داخووزى و كىشەو كەموكوپى ھاوولانتىان دەدات و لەسەر بنەماى داواكانى خەلكەو ئەولەويەت بە كارو پۈژەكان دەدات، ئىمە ئىستاكە لەم كايىنەيەدا لەلەين رىژدار نىچىرفان بارزانى سەرۋكى حكومەتى ھەرىمى كوردستان ئاگادار كراينەوۋە و پەيامەكەشمان لەلەين جەنابى وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزارو پارىزگارى ھەولنرەو پى گەيشتوۋە كە: (دەبىت شەو و پۈژ لە كاركرەن دا بىن تاوەكو لە ئاست و

داواكارىيەكانى ھاوولانتىانى شارى ھەولنرەدا بىن..)

تىكەل و پىكەلى لەتەرخانكرەنى زەوى

سەبارەت بەمەسەلەى تەرخانكرەنى زەوى بەتايبەت بۇ وەبەرھىنەران سەرۋكى شارەوانى ھەولنر وتى: لە كۆتايى سالانى ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰دا خەلكىكى زۆر روويان لە كارو پۈژەكانى وەبەرھىنەران كە، كە كاروبارەكانى شارەوانى لە رووى زەوى دابەشكرەن تارادەبەك ئالۆزى تىدا درووست بوو، چۈنكە لىژنەيەك لە وەزارەتى شارەوانى و گەشت و گوزار ھەبوو كە ھەلدەستا بەدابەشكرەنى زەوى لە رىنگاي موساتەھەو بەسەر وەبەرھىنەكان، لە راستىدا ئەوھش لە كاتى خۆيدا گىروگرفتىكى بۇ سەرۋكايەتى شارەوانى ھەولنر درووست كەبوو، بەلام لە كايىنەى تازەدا وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزار فەرمانى كە پىش نەخشەكان گەشت پۈژەى كاركرەن لە سەرۋكايەتى ھەولنر ئەنجام بەرىت و وەزارەتىش وەكو چاۋدېرىك بىت بەسەر كارو پۈژەكانى سەرۋكايەتى شارەوانى يەو، ئىستا گەشت نەخشەكان لەرنگاي ئەنجومەنى شارەوانى دىتەوۋە بۇ سەرۋكايەتى شارەوانى، بەلام ئەوھى لە ئەنجومەنى وەزىران بوو لىژنە نەبوو، بەلكو بەپىي ياسا ئەنجومەنى وەزىران دەسلەلاتى ھەبووۋە كە زەوى بەسەر ھاوولانتىان دابەش بىكەن، ئەو دابەشكرەنى زەويانە بەكىكە لەو كىشەنى رووپەرووى ئىمە بۇتەوۋە كە كارىگەرى لەسەر گەياندىنى كارو پۈژە خزمەتگوزارىيەكان ھەبووۋە.

دكتور غەلى عەزەدىن

ۋەزارتى خوتىندى باالا توۋىتىنەۋى زانستى و مامۇستتاو ستاتافەكانى ناو كۆلىۋەكان لەبەر سەرقالى و كارى پۇۋژانەى خۇيان نەيانتوانىيوۋە ھەماھەنگى تەۋاۋى ئىمە بىكەن و بەھەمان شىۋە ئىمەش لەبەر كارو ئەركى خۇمان نەماتتوانىيوۋە گىرنگى بەۋ بوارە بدەين، بەلام لەۋ كارو پۇۋژانەى كە باسمانكردوۋ كە لەلايەن كۇمپانىيا بىيانىيەكان جىيەجى دەكرىت ئەۋە مەرجمان لەسەريان دانابوۋ كە پسپۇرىك لە زانكۇى سەلاھەدىن لەسەر ئەۋ پۇۋژانە بن، بەلام گەشەين نىم لە ناستى ئەۋ ھەماھەنگىيە لە نىۋان ئىمەۋ زانكۇى سەلاھەدىندا ھەيە .

لە كۇتايدا سەۋكۇى شارەۋانى وتى: دەپىت ئەۋە بزائىن لە كاتى ناۋەدانكردنەۋەۋ گەشەكردنى شارو ۋلا تدا ھەندى كىشەۋ كەموكۇرىش دىتە پىش دەپىت ئەۋ كىشەنەش بە ھىمانەنە بە ياساىى بۇ بەرژەۋەندى ھاۋۋولاتيان و شارەكە

ھۆكۈمەت دواكوتىن و جىيەجى نەكردنى پۇۋژەكان

سەبارەت بە ھۆكۈمەت دواكوتىنەدان و دواكوتىنى ھەندى پۇۋژەى ستراتىژى ۋەكو فراۋانكردنى پۇۋژەى ناۋى ئىفراز سى و ناۋەپۇى ناۋى قورسى ھەۋلىۋە پىشەنەى سەۋزۋ چەندىن پۇۋژەى تر سەۋكۇى شارەۋانى ھەۋلىۋە وتى: ھۆكۈمەت سەۋكۇى دواكوتىنى ئەۋ پۇۋژە ستراتىژى و گىرنگەنە دەگەرپتەۋە بۇ نەۋونى بودجە، ھەر بۇ نەۋونە پۇۋژەى ناۋەپۇى ناۋى قورسى ھەۋلىۋە زۇر پىۋىست و گىرنگە و بودجەكەشى زۇرە بۇيە پىۋىست بوۋ ھۆكۈمەت و لاينەى پىۋەندار ئەۋ بودجەيە لە رىنگاى كەنالىك ۋەكو قەرزى درىۋخايەن لە ۋلا تىك يا رىكخراۋىك يا لە بانكى نىۋەدەلەتى دابىنى بىكات ئىنجا دەست بەكارەكانى بىكاربوۋايە، بۇ دابىنكردنى ئەۋ بودجانەش زۇر ھەۋلدرا و ئەۋانەى دەيانىست ھاۋكارى ھۆكۈمەتى ھەرىم بىكەن دەيانىست كارو قەرزەكان لە رىنگاى ھۆكۈمەتى عىراقى فىدېرال بىت، ئەۋانىش ۋەكو ھۆكۈمەتى عىراق بۇ ئەۋ پۇۋژانە بەھىچ جۇرىك ھاۋكارى ئىمەيان نەكردوۋە .

پىپۇرانى كۆلىۋى ئەندازىارى نەيانتوانىيوۋە ھەماھەنگى ئىمە بىكەن

سەبارەت بەۋەى تا چەند پىپۇران و شارەزايانى ناۋخۇ بەتايىەتى مامۇستتاو پىپۇرانى كۆلىۋى ئەندازىارى زانكۇى سەلاھەدىن لە كارو پۇۋژەۋ دىزايىنەكان يارمەتيدەرن، سەۋكۇى شارەۋانى ھەۋلىۋە وتى: لە ھەقىقەتدا

گرفتى زىل و خاشاك

سەۋكۇى شارەۋانى ھەۋلىۋە سەبارەت بە زىلۋخاشاك وتى: باگراۋەندىكى ناخۇ شىمان لەۋۋى خاۋىنكردنەۋەى شارەۋە ھەيە، ۋەكو كۇتراكك پاككردنەۋەى ھەۋلىۋە بە كۇمپانىياى جەنابىن درا و ئەۋىش تىپىدا سەركەۋتوۋ نەۋو، لەپاشان بە كۇمپانىياى سىپك تپۇمى بەرىتانى درا و دواتر نەيتوانى بە كارەكان ھەلبىستىت، ھەربۇيە بۇ پاككردنەۋەى ھەۋلىۋە گەشەتەنە ئەۋەيەى كە ھەۋلىۋە بىكەينە ۶ زۇن بەپىى ۶ شارەۋانىكەى كە ھەيە، چۈنكە ھەۋلىۋە شارىكى بەرفرەۋان و گەۋرەيە و ھەر زۇنىكى بە كۇمپانىيايەكى لىنھاتوۋى ناخۇ بدەين، ئەۋ پۇۋسەيە چوۋە كارى جىيەجىكردن و لە پۇۋژى ۲۰۱۲/۴/۱۷ كاركردنى زۇنى شارەۋانى ۵ دەستى بەكارەكانى كىرد كە سنوۋرى كاركردنەكەى لە شەقامى ئىسكانەۋە تا شەقامى مەخمورە و دارەتوۋش لە ناو سنوۋرى كاركردنەكەى دابە. ئىستاكە شارى ھەۋلىۋە بەرەۋ پاك و خاۋىنى دەچىت پىش ۶ مانگ لەمەۋبەر پۇۋژانە تەنبا ۴۰۰ تا ۵۰۰ تەن زىلۋخاشاك لە ناو ھەۋلىۋە ھەلدەگىراۋ دەگوزارايەۋە، بەلام ئىستاكە پۇۋژانە لە زىاتر لە ۲۰۰۰ تەن زىلۋخاشاك لە ناو گەپكەكان و سەنتەرى شارى ھەۋلىۋە دەگوزارپتەۋە. پاككردنەۋەى ھەۋلىۋە مانگانە دوۋمىليارو ۸۰۰ سەد مىليۇن دىنارى بۇ تەرەنكاراۋە، بەلام تا ئىستاكە لە روى رىساىكىلەن بە شىۋەيەكى زۇر سەرەتاي زىلۋخاشاككە ژىرچاك دەخىت.

پلانى ستراتىژى نىشەجىبىۋون لەشارى ھەۋلىۋە و سەرچەم شارەكانى تر دانەپىۋىزاۋە بە شىۋەيەك كە رەچاۋى ئىمكانىياتى ھاۋۋولاتيان بىكات و كىشەى نىشەجىبىۋون چارەسەر بىكات

لەسەرخۇ چارسەر بىكرىت، ھاۋكات داۋكارم لە ئەنجومەنى ۋەزىران ئەۋ بودجەيەى لە ۋەزارتى پلاننانان بۇ پۇۋژە ستراتىژىيەكانى سەۋكۇى تەرخانى دەكەن زىادى بىكەن .

رۇلى كۆلىۋى ئەندازىارى لەدېزايىن و پۇۋژەكان

سەبارەت بە پىۋەندى نىۋان شارەزايانى كۆلىۋى ئەندازىارى و ۋەزارت و دامودەزگا پىۋەندارەكان لەھەۋلىۋە دىكتورە شەۋنم رەشىد راگرى كۆلىۋى

دكتور فەيسەل دەھام

ئەندازىيىرى زانكۆي سەلاھەدىن وتى: كۆلىتى ئەندازىيىرى زانكۆي سەلاھەدىن، يەككە لە دەزگا ئەكادىمىيەنى ھەرىمى كوردستان كە كۆمەلگى كوردەۋارى بەشپۆيەكى گشتى و شارى ھەلىرى پايئەختى كوردستانى بەتايىبەتى بەئەندازىيىرى شارەزاو بنىادنەر ئاشناكرد، ئەم كۆلىتە ھەر لە ھەفتاكانى سەدەي رابردووۋە دەزگايەكى راپۆژكارى ئەندازىيىرى ھەبە كە ژمارەبەكى زۆرى لە پىسپۆراپەتەي جۇراوجۇرى ئەندازىيىرى لە خۇگرتوۋە، ھەر ئەو نووسىنگەيە لە بوۋەكانى بىناسازى و تەلارسازى و شارستانى و كارەبا و ميكانيك و بەنداو سەرچاۋەكانى ئاو و پىرۇگرامسازى و روۋپيۋاندا لە ماۋەي سالانى رابردوۋا كە لە لايەن حكومەتى ھەرىم و ۋەزارەتەكان و لايەنى پيۋەندار پەيۋەندى پيۋەكراۋە بەشداربوۋىن لە كارو پىرۇژەدا لەۋانە ھەستاو بە ئەنجامدانى زۇر كارى گرنگ بۇ نمونە ۋەكو ئەنجامدانى كارى پشكىنىنى خۇل و كارەكانى جىۋتەكنىك بۇ فرۇكەخانەي ھەلىرى نىۋدەۋلەتى و ئەنجامدانى دىزايىن بۇ زۇر لە بەنداو پردوۋ بەرزەپردو ژىرپەردو بەلەخانەي جۇراوجۇر لە ھەلىرى و شارەكانى تىرى ھەرىمى كوردستان، بەلام رەخنەو گلەيشمان زۇر لەبەر ئەۋەي ۋەكو تەماشاشا دەكەين تۋاناي نووسىنگەي راپۆژكارىمان زۇر و لە لايەن حكومەت و ۋەزارەتەكانەو بۇ دىزايىن و چەندىن پىرۇژەي گرنگ بەكارنەھىنراۋە، تەنەنەت دەتۋانم بلىم پىسپشمان لە زۇر كارو پىرۇژەدا پىچ نەكاراۋە ۋە ماھەنگى لە نىۋان شارەزايانى ئەندازىيىرى زانكۆي سەلاھەدىن و ۋەزارەتەكان بەھىز نىبە و كەمترىن راپۆچوۋنمان ۋەردەگىرەت، لە لايەكى تر كارو پىرۇژەكان بەدەرىن لە كەموكۆرى ئەندازىيىرى بە تايبەتەي لە بوۋارى شارستانى و تەلارسازىيە، چۈنكە ھەلىرى خۇي خاۋەن كلتور و مېۋەۋەكى دىرىنى شارستانى و بىناسازى جوانە كە بەجىدى كارى دەۋىت .

چەند پىشنيارىك لەبوۋارى دىزايىن و پىرۇژەكان

ھەر سەبارەت بەرۋلى نووسىنگەي راپۆژكارى دكتور فەيسەل دەھام پىرۇفيسۇرى يارىدەدەر لە كۆلىتى ئەندازىيىرى زانكۆي سەلاھەدىن وتى: كۆلىتى ئەندازىيىرى بە ھەموو بەشەكانىيەۋە رۋلى گرنگى ھەبوۋە لە نامادەكردنى كادىرو ئەندازىيىرى پىسپۆراپەتەي جىجىيا، پىيىست بوو پىشت بەشارەزاو پىسپۆرانى ناخۇ بىبەستىن نەك لايەنە پىۋەندارەكانى حكومەت بىچن كۆمپانىيى بىيىنى بۇ دىزايىن و كارو پىرۇژەكان بە بودجەي خەيالى بەيئەنە كوردستان.

لېرەدا بە پىيىستى دەزانم لەمباروۋە چەند پىشنيارىك بەخەمەروۋ:

- ۱- راپۆژكردن لەگەل پىسپۆرانى تايبەت بە بوۋارى ئەندازىيىرى ناوخۇ لەجىياتى ھىيىنى پىسپۆرانى بىيىنى .
- ۲- بەشدارىكردنى نووسىنگەي راپۆژكارى زانكۆي سەلاھەدىن لە دانان و ئەنجامدانى ماستەرىلانى شارو شارۋچكەكان .
- ۳- بايەخدان بە بەلەخانەي نىشەتەجىبوۋىنى ستوۋنى لە جىياتى ئاسۋىي .
- ۴- بايەخدان بەدىزايىنى تۇرى ئاۋبىخواردنەۋە ئاۋدەرۋى باران و ئاۋدەرۋى ئاۋى قورس و ۋىستىگەي پالاۋتنى ئاۋى قورس و درووستكردنى باخچەو پارك و پانتايى سەوز و پشنىبەي سەوز بەچواردەرى ھەلىرى .
- ۵- گواستىنەۋەي ھەموو كارگەكانى ميكانيكى بەرھەمەتپنەر لەناو شار بۇ دەرۋەي شارى ھەلىرى .
- ۶- دامەزاندنى كارگەي رىسايىكلىن بۇ دوۋبارە بەكارھىننى زىلۇخاشاك .
- ۷- رەچاۋكردنى پاراستنى شىۋە مۇدىل و دىزايىنى كۆن و شارستانىيەتى بىناسازى شارى ھەلىرى .
- ۸- پىيىستە لە ھەر كارىكى تەلارسازى و مەدەنى لە كاتى درووستكردنى گەرەك و شىۋىنى نىشەتەجىبوۋنەكاندا رەچاۋى بارى كۆمەلايەتى و دەرۋونى خەلكى شارەكە بىكرەت .

كەموكۆرى لە پىشكەوتن و پىرۇژەكان ھەبە سەبارەت بە تىرۋان و بۇچوۋنى پىسپۆراپەتەي

بۇ ئەم سال دوو پردى پەرىنەۋەو بەرزە پردو ژىر پردى چوارپانى مەخمورو پىرۇژەي تەۋاۋكارى رىكاي ۱۲۰ ھەترى پارەي بۇ تەرخانكارا

ۋ ئەندازىيىرى شارستانى و تەلارسازى بۇ پىشكەوتن و گەشەكردنى شارى ھەلىرى دكتور ھەلى غەزەدىن سەۋرۋكى بەشى تەلارسازى لە كۆلىتى ئەندازىيىرى زانكۆي سەلاھەدىن وتى: ئاۋەدانكردنەۋەي شارى ھەلىرى زۇر پىشكەوتنەو و ئاست و ھەنگاۋى ئەندازىيىرى و زانستى باشى پىۋە ديارە، بەلام لە ھەندى شىۋىن و كاردا كارو ئىش و پىرۇژەو بەلەخانەكان بە پىيى داۋاكارى و زەۋقى سەرمایەدارو خاۋەن كارەكان ئەنجام دراۋە و كەموكۆرى لە پىشكەوتن و پىرۇژەكان ھەبە و لە پىرۇژەي بەلەخانەو بازارو مۇل و سۋپەرماركىتەكان خىراپەكى زۇرى لى كراۋە كە لە ئەنجامى ئەۋ پەلەكردنەشدا كىشەو كەموكۆرى بەدى دەكرەت، ھاۋكات تا ئاستىكىش پارىزگارى لە كلتور و دىزايىنى كۆنى بىناسازى و تەلارسازى شارەكە كراۋە بە تايبەتەي لەۋ بەلەخانەو كارو پىرۇژەو جوانكارىيەنى لە دەۋرى قەلاتى ھەلىرى ئەنجام دراۋن، سەردەۋى ئەۋەش دەكرا ھەندى كارو پىرۇژە باشتر بوۋە، لە لايەكى تر لە ھەموو ۋىلاتانى دىنيا شارەكانىيان يا پايئەختەكەي گۆرپانكىكى ھەبە كە پىيى دەناسرىت، بەلام لەمباروۋە تا ئىستاكە ھەلىرى گۆرپانكىكى ئاۋاي نىبە كە پىيى بناسرىتەۋە، ھەر چەندە ئەۋ گۆرپانەي كە لە شىۋىنى دەلەلەخانەي كۆن درووستكاراۋە دەرۋازەبەكى باشە بۇ دەرەكتەنى سىماي راستەقىنەي قەلات، لە لايەكى تر ۋەكو بەشى تەلارسازى دەپىت ھەموو شىتەك دىراسە بىكەين و بۇيە بە بىرۋىچوۋنى من لە ناۋ سەنتەرى شار ۋەكو ھەموو ۋىلاتانى پىشكەوتنەو ھەموو خاۋەن مۇلك و سەرمایەدارىك ھەرچىيەكى درووست دەكات ھەقى خۇبەتەي، بەلام دەپىت مۇلەتەي شارۋانى ھەبىت و لە پىرۇژەكەشى رەچاۋى كلتور و سىماۋ شارستانىيەت و بىناسازى شارەكەي بىكات . پىيىستە لايەنى پىۋەندار لە پىرۇژەكاندا مەرج و پىنمايى ئەندازى و شارستانى و تەلارسازى بە پىيى پىسپۆراپەتەي لەسەر خاۋەن كارەكان فەرز بىكەن، پاراستنى كلتور و تەلارسازى كۆن دەپىتە دەرۋازەبەكە لەبەر دەمى گەشتىيارانى ھەموو جىھان. لېرەدا داۋاكارم حكومەت و لايەنى پىۋەندار زۇر بەتەنگى ناۋ سەنتەرى شارو دەۋرۋوبەرى قەلاتى ھەلىرى بن بۇ پاراستنى ئەۋ شارستانىيەتە كۆن و زىندوۋە و پارىزگارى لە دىزايىن و شىۋەي بىناسازى و شارستانىيەتى بىيادنانى خاۋنوبەرەو تەلارەكان بىكەن كە ھەموو ئەۋانە رەمزى زىندوۋىيەتى ھەلىرى پايئەختى كوردستانە .

لە لايەكى ترەۋە ئىمە ۋەكو بەشى تەلارسازى بۇ دىزايىن و ئەنجامدانى ھىچ پىرۇژەبەك لە

ئەندازى شارىستانى و تەلارسازى لە ھەولير ھەيە سەرۆكى بەشى تەلارسازى وتى: بەلى كەموكورى لە لايەنى ئەندازى شارىستانى و تەلارسازى لە ھەولير ھەيە و پيويستە دووبارە ريكخستەنەو لە بوارى شارىستانى تەلارسازى بو ھەولير بگريئەو، ھەر بو نمونە زۆرى كۆلانى گەرەكەكان تەسكە و خەلك ھەيە بناخەى خانووەكەى زۆر بەرز دەكات كە كارىگەرى لەسەر خانووەكانى دەورويەرى خۆى درووست دەكات، بۆيە پيويستە ديزاينى گەرەكەكان لە لايەن حكومەت و لايەنى پيوندەر دابئريت و ھەموو كەسشى پيى پابەندىن نەك وەكو ئيستا كە ھەر كەسە بە ئارەزووى خۆى خانوو و بالەخانە درووست دەكات . لە لايەكى تر ئەو شارو گوندانەى لە ھەولير لە چەند سال رابردوو كراون كەمترىن مواسەفات و مەرجى ئەندازى شارىستانى و تەلارسازى تىدايە، ھەرەھا بو پاراستنى ميژووى بيناسازى شارەكەو كلتورەكەى پيويستە ليژنەيەكى پسۆر شارەزا لە بوارە جياجيا ھەييت بو ئەوەى لە تىكدان و درووستكردنى ھەر خانوو بالەخانەيەك بە تايبەتى ئەوانەى كە كۆن و ميژوويەكى دياربان ھەيە كە رەسەنايەتى ميللەت و شارەكەيە پرسيان پى بگريت .

**ھۆكارى سەرەكى
دواكەوتنى ئەو پرۆژە
ستراتيژى و گرنگانە
دەگەرپتەوھە بو نەبوونى
بودجە**

شارەوانى و گەشت و گوزارو پاريزگا خەمى جىدى لى بخۆن بە تايبەتى پشتينەى سەوزى دەورويەرى ھەولير .
چونكە ئيمە لە ماستەريلاننى شار بەشدار نەبووين كە پرۆژەيەكى زانستى ئەندازىيارىيەو زۆرىش گرنگە بو گەشەكردنى ھەموو شارو شارۆچكەيەك و پرسيش بە ئيمە نەكراوھە بۆيە ھەر كەموكورى و كيشەو گرتيەك ھەييت يا لە ئايندە و دواوژ پرويىدات ئەو ئيمە تىيدا گوناھبار نين . ھەرەھا ديزاينى كەمىي زانكۆى سەلاھەدين كە بو خۆمانە ئيمە درووستمان نەكردووه و كۆمپانيياى بيانى بە پارەى زۆر خەيالى درووستيان كردووه و ديزاينى تر وەكو ئاوەرۆى ئاوى قورس ھەولير ئيمە لى ناگادارنين .
زۆرىە كۆلانى گەرەكەكان تەسكە
سەبارت بەو كەموكورىيانەى لە لايەنى

لايەن حكومەت و وەزارەتەكانەوھە پرسمان پى نەكراو، پرۆژىك لە پرۆژان لە لايەن حكومەت و وەزارەتەكانەوھە نووسراويكمان بو نەھاتووه كە بلىن لە فلاتە كارو پرۆژە نوينەريكى بەشى تەلارسازى با نامادەييت .

بوونى كتەلى گەرە لە بەردو چيمەنتۆ

سەبارت بەبازارى نيشتمان سەرۆكى بەشى تەلارسازى وتى: بازارى نيشتمان دوو لايەنى ھەيە لايەنيكى ئەوھە كە بازاريكى گەرەيەو دەروازەى قەلات بەباشى دەرەوتووه، بەلام لە لايەكى تر ئەو جوۆرە بازارو بينايە گەورانە پيويستە لە سەتتەرى شار دوور ييت، تەنانت تەواو نەكردنى پرۆژەكە و مانەوھى ئەو تاوەرەنە سىماى شارەكەى زۆر ناشرىن و پيسەروبەر كردووه، جگە لەوھى تاوەرەكان مەترسى كەوتنيشيان لى دەكرت . ھاوكات ئەو ھەموو بالەخانە بەرزو گەورانەو بوونى كتەلى گەرەى بەردو چيمەنتۆ شارو گەرەكەكانى خنكاندووه و ريزەى باخچەو پانتايى سەوزايى لە ناو گەرەكەكان و شاردا زۆر كەمە و ھاوولانتيان ھەست بە دل تەنگى دەكەن، لە ماوھى دوو سالى رابردوو كەمترىن كار لە بوارى پانتايى سەوز لە ناو شارى ھەولير كراو، ئەو بوارەش پيويستى بە بودجەى باش ھەيە، دەييت حكومەت و وەزارەتى

